

Nemzeti Társalkodó

Julius' 15-dik napján 1833.

M o n t e C a v a l l o .

(folytatás).

Legelőbb is a' Svájtzer örökre akadánk, kik 40 egy néhányan lehettek; de nem állottak nekünk ellent, hanem a' hozzájuk intézett felszólításra láncsabárdjaikat letevék. Ezután több szobákon's folyosókon hatolánk által; Radet, ő Szentségének egy belső szolgáját fogta-meg, 's kényszerítette hogy nekünk kalauzunk legyen; ez elvezetett minket a' pápai szálláson 's megmutatá a' szobát, melyben VII Pius tartózkodék. Radet kopogtatás nélkül bényitott 's a' tisztekkal együtt oda belépett. A' tiszteletre méltó Pápa még telyes öltözetében volt, stolával, és egy asztal mellett irással foglalatoskodott. Radet közeledett hozzá 's megszólítá francia nyelven, mellyet VII Pius igen folyvást beszélt, 's tudtára adta küldetése okát, 's ezzel az aláírandó oklevelet által nyujtá, kijelentvén hogy a' megtagadás esetében szoros parancsolatja van ő Szentségét fogolyként elvezetni. A' Pápa egész felelete ennyi volt: *mi*

tagliere te piu testo in mille pezzi (előbb vágjatok engem ezer darabra).

Midőn látá Radet hogy minden szép szó sükeretlen marad, beszólítá a' Sapeuröket, egy az útszára szolgáló ablakot bétörete, a' a' Pápát vele lévő Kardinal Pacca-val két karosszékre ülteté; mind a' ketten azokhoz köztetének, 's kötelekkel a' betört igen magass ablakon által az útszára leböcsáttatának. General Radet azon úton melyen feljött volt lesiete, alatt a' Pápát és Kardinált általvevé, mind kettőt egy négy lovas szekérbe felhágni kéntelenité, mely mihelyt beültek keményen bézaratott. Ekkor Radet maga a' bakra felült, 's a' szekér, lovas kíséretől körülvéve, sebess vágatással elindula a' legközelebbi útszán által a' Porta Salarán ki, a' város kerítés fala mellett egész a' Porta del Popolo kapuig, 's onnan a' florenciai úton tovább. A' római gárnizonba tartozó sergek reggel felé ismét kvartélyaikra távoznak, a' Nápolyból jöttek pedig még azon éjjel Albanoig viszsaléptettek, 's csak egy néhány nap múlva az út közben tudák-meg mi történt, és őket mire használták legyen.

Róma lakosi egy kevésse megzavarodának, midőn más nap reggel fő urok elvitétését megtudák, de minden csendesen maradt, 's úgy látszott némüleg előre készülve voltak ez esetre. Róma ekkor a' franczia birodalom második városává leve, és császári szabad városnak nyilatkoztatott, több felszólítások intéztettek a' rómaiakhoz kik min-

denre magokat nyugodtan megadták. Én más nap reggel general Miollishoz szólítottam, ki engem határozott arra hogy az ekkor Schönbrunban lévő Császárnak az ezen munkalat szerencsés sikeréről szóló tudósítást mint kurír megvigyem, és én déltájban, extrapostával Bécs felé elindultam.

B a s t i l l a.

Az ezen név alatt ismért félelmes épület, melynek elrontása volt az első jeladás a' világot megrázó franczia revolutiora, a' Szt Antal útszája végén állott. Sokáig azt hitték hogy Aubriot Hugo, V Károly alatt, 1571-ben April. 22-kén tette le annak alapkövét, de közelebbről világos történeti adatokból meggyőződtek a' vizsgálodók, hogy ezen erőség sokkal régebben is fenállott, s már a' burgundiak beütései ellen is védvárul szolgált. Ennek 8 nagy, temérdek vastag és sok ágyukkal megrakott bástyáji voltak. Az épület újabb megerősítése 1555-ban kezdetett s 26 esztendővel későbbre végeztetett-el, ez egy bástyákkal megtömött várfalból állott, mely igen széles és méjj, egyenes meredeken ásott sánczokkal volt körülvéve; egyrésze most is megvan. A' Bastilla eleitől fogva kemény országos foghely volt, nevezetesen terhes hazabűnösök számára, de fájdalom e' borszasztó erőség igen gyakran útalatos személyboszszu és cselszövények céljai segítésére 'sat. is szolgált. — Ha egy ha-

talmast valamely csekély, vagy egy udvarit polgár legkevesebbnyre megbántott, vagy ha csak néha gonosz és vétkes szándéka telyesítésének útjában állott is, tudott amaz magának hamar, befolyás, pénz vagy pártfőgás útján, egy lettre de cachet (elfogató rendelést) szerezni, 's a' szegény polgár sokszor egész életére záratott be oda, hol soha nap vagy hold világot sem láthatott, 's hol a' nyirkos falak 's megveszett levegő miatt eleven téttel kellett rothadnia.

IV Henrik a' királyi kincset a' Bastillában tartotta, mert arra ezen hely igen alkalmas volt, midőn annak romlott levegő 's nedvesség semmit sem árthatott. Sully azt erősíti hogy 1604-ben itt aranyban 7 millio állott, 's 1610-ben a' boltozott kamarákban ládákban és hordokban 'sat. 15 millió, 86,000 font tartatott, azon 10 million kívül mely a' kiméltár kincsmestere sáfárlása alá volt ártaladva. Ezen minister alatt a' státus minden költségei a' legpontosabban fizettettek, senki sem tudta soha mi az elmaradt fizetés, az adók pedig igen csekélyek voltak. Ezek boldog következései a' jó sáfárlásnak. IV Henrik halála után az ő kimélléséből gyűlt kincsek, az ő következőjinek udvarnoki, szeretőji 'sat. által gyalázatosan elpazéroltattak. Látta francziaország miként hízlalódnak a' Concini-k, Goudi-k, Mazarin-ek 's ezek czimboráji, az ő aranyával. Roppant státus adóságok, terhes adók lettek természetes következési az ily bánásmódnak, 's ezeknek vég-

re szükséges képpen revolutiot kellett magok után vonniok.

A' Bastillának Szt. Antal útszája felé szolgáló első kapuja felett egy nagyon nevezetes fegyverkamara állott, minden időbeli igen jól megtartott telyes fegyveri készületekkel. Azon minden kor és karbeli legio foglyok között, kik itt epedtek-el, volt a' híres vas maszkara is, kiről még most sem tudják bizonyosan ki volt legyen tulajdonképpen. Francia történetírók két erősítései látszanak leg-hihetőbbnek, tudnilik egyik, hogy az XIV Lajosnak egy Austriai Annától házasságon kívül nemzett 's titkon felnevelt gyermeke, másik hogy ugyan neki egy iker testvére volt ki az országlást és királyszerékét kétesse tehet-te volna. Mazarin volt birtokában a' nagy titoknak, 's végbevitt mindent hogy azt vastag fátyollal takarja el. Halálos büntetés alatt nem volt szabad egy felügyelőnek is, sőt magának a' kormányozónak sem, a' szerencsétlen fogollyal szólni. 1703-ban halt az meg, és Marchiali név alatt temettetett-el.

Ahoz sem férhet kétség, hogy ezen gyilkos barlangban sok titkos kivégzések vagy inkább gyalázatos gyilkosságok mentek véghez, mert a' bastilla elrontásakor sok csontvázak találtattak, részint még lánczokban, valamint számos rettentő nemü gyilkoló és kinzó eszközök is. — Mesélik itten is hogy azon helyen hol az épület állott, gyakran a' legkülönösebb nemü éjjeli jelenetek mutatkoznak, sőt hogy minden színü lelkek és ki-

sértetek is úzik bizonyos időben káprázolt tánczaikat és csatájikat, midőn a' rémitő süvöltés és zörgetés tisztán hallik, a' nélkül hogy valamit látni lehetne.

*Bastilla ostroma és elrontatása
Jul. 14-kén 1789.*

Hirtelen terjedt el ezen nap reggelén egész Párisban az a' hír, hogy a' St Denisben feküdt ezredek nyomúlnak Páris felé, 's a' bastilla ágyuji a' városra vannak arányozva. Újra meghuzatának a' lármaharangok; a' ki fegyverre szert nem tehetett, kardot, lánccsát, vasrúdat vett kezébe; szinte azt leheté hinni a' régi lovagok költek ki sirjaikból, mert a' nép egyrésze a' királyi fegyvertárból ragadozott panczélokat sisakokat rakta magára, 's képtelen csapatokban tolongott. Minden oldalról ezen kiáltás hangzott „a' bastillára! le a' bastillával!“ négy óráig zúgott ezen kiáltás a' megmérhetlen város egyik végétől másikig, míg a' nyugodtabb lakosok a' kényszervár tüztorkai pusztításától rebegének. Már csuda temérdekre nevedett az ezt körülvevő sokaság, a' hídak felvonattak; 's az örök ki voltak állítva; mint ostromkor.

A' Bastillát ostrommal elvenni, a' nép szemei előtt annyit tett mint az önkényes országlást legérzékenyebb oldalán ragadni meg. A' St Louis de la Culture kerület egy küldöttje Thuriot de la Rosiere beszélni kívánt Delaunay kormányozóval; ő bebocsátatott, 's azt kívánta ettől hogy az ágyuknak

más irányzást adasson. A' kormányzó azt felelte az ágyuk eleitől fogva úgy voltak állítva a' bástyákon, 's neki nincs hatalmában azokat levéetni; egyébaránt mihelyt a' párisiak aggodalmáról tudósított az ágyukat a' lövőjukakból ki, néhány lépéssel hátrább vonatta. Csak bajjal engedte-meg a' küldöttnek hogy beljebb hatoljon, meggyőződni a' felől valyon az erőség állapotja a' városra nézve oly megnyugtató é mint a' kormányzó erősíti. Ez megnézte a' tüztorokokat, melyek úgy voltak arányozva hogy a' piatz egész környületét belövöldözhatték, 's mindent a' mi az erőséghez közelitne letiporhattak.

Negyven Svájtzerék 's nyolczvan invalidok voltak fegyver alatt; Thuriot kérte őket, valamint tisztjeiket is, a' becsület és haza névében, hogy magokat a' nemzet ellenségeinek ne mütassák.

Megigérték neki hogy a' fegyvert nem használják, ha meg nem támadtatnak. A' nép, mely küldöttjét vizatérni nem látja, 's hosszas kimaradásokat nem tudja mire magyarázni nyugtalanná lesz, 's dühösségbe jő. Végre megérkezik a' küldött, 's igyekszik megnyugtani a' sokaságot, melynek nagy része végre eloszlik. Félóra múlva más csoport jő és a' Bastilla általadását kívánja; a' kormányzó még mind az ígért segedelmet remélve, minden pillantatban várja a' sergek érkezését, kik magoknak majd a' népen által utat fognak nyitni hozzája, és hogy időt nyerjen, alkudozásokkal a' dolgot feltartóz-

tatni kívánja, hanem a' mellett azt a' vigyázatlanságot vagy is megbocsáthatlan ostobaságot követi el, hogy negyven embert kik magokat egy második küldöttségnek adták ki, az első udvarra bébocsát egy felvonó hídan, mely csak magános gyalogjövők számára volt rendelve. Ezek az erőseg minden fegyverei kiadását kívánták. Delaunay késlelkezik a' felelettel; emezekben gyanu támad; számok minden pillantatban nevededik oly személyekkel kik nagy vakmerőséggel és veszedelemmel egy köfalon másztak által az udvarra, 's egy néhányan közzülök fejszékkel kezdik csapdosni a' nagy felvonó híd lánczait; ekkor leesik a' híd, melyen a' sokaság benyomúl, 's megyszersmind a' második hídra rohan hogy azt hasonló módon megnyissa. A' kormányozó tüzet adat rájuk, sokan halva lerogynak, a' többi egy pillanatig hátrál, de töstént megint rohanó lépéssel visszatér. Több órákig törekednek, a' garnizon szakadatlan tüzelése alatt, a' második híd lánczait elszaggatni. A' nép az ellentállás miatt szüntelen dühösebbé lesz, kiáltozza: „árulók, gyilkosok“ igyekszik a' kapukat fejszékkel bevágni, 's az őrházat felgyújtani; a' kormányozó ekkor kartáttal a' legsűrűbb csoport közzé lövet, a' mi miatt sokan halva vagy erősen megsebesedve elhullanak; ez még inkább feltüzeli az ostromlókat, kiket a' vitéz Elie és a' mérész Hulin vezérel. A' tanácsházban öszvegyűlt Comité a' legnagyobb zavarodásban van; egymásra küldi a' követe-

ket, de ezek egyike is a' rettenetes tolongás és sibongás miatt czélhoz 's meghallgattatáshoz nem juthat, noha zászlóval dobszóval mint Parlament tagjai jelennek-meg, senki sem akar rájok ügyelni. A' város bírása már minden bizodalmat elvesztett, 's mind csak az alkudozásról, sánczárók megnyitásáról, 's a t. beszélett.

Egy öreg felkiált; „mit vesztegetjük az időt emberekkel? Jertek gyermekim, két óra alatt miénk a' Bastilla.“

Már egy óráig tartott a' csata, a' katonák lövöldöztek a' bástyák tetejeiről a' népre; már rakásokra halmozódtak a' holtak, de nagyobb részek szerencsétlen esetek 's a' határtalan rendetlenség miatt hullott-el inkább mint a' golyóbisoktól.

Ekkor megjelennek a' francia gárdák, 's magokra veszik a' megtámadás veszedelmét, mely nem sokára más fordulatot veszen.

Némely vakmerő probák után leesik a' felvonó híd, a' gárdák benyomódnak az első udvarra, a' nép dühösen utánnok rohan. Ez alatt egy levelet fognak-el, melyben Besenval írja a' kormányozónak, hogy még csak egy darabotska időig álljon ellent, mert nem sokára segedelmet kap. Ezen levelet a' tanácsháznál hangosan felolvasták.

Legelső személy ki az udvarra benyomódtak szemei elébe ötlik, egy igen szép ifju leány; ekkor egy szózat így kiált: „ez a' kormányzó leánya! adja fel ő a' várat vagy megégetjük a' leányát!“ Megvakult vérszom-

juzók rohannak kiméleltenül a' szegény léányra, 's legott telyesíteni akarják az utálatos tanácsot, egy töltött szalma 'sákot akarnak a' gyalázatos tett eszközévé tenni, de egy granateros a' franczia gárdából, Aubin Bonemern oda ugrik, 's megmenti a' legnagyobb veszedelemmel a' szerencsétlen áldozatot; a' megijedt leányt egy közellévő házba viszi, 's maga a' csatára vizatér. A' leány Montignyé volt a' Bastillai garnizon egy tisztjéé, ki az ostrom alatt megöletett,

Delaunay, ki már többé segedelmet 's menedéket nem lát kétségbe esésében felragad egy égő kanótot, és magát, az erőseget, az abban lévő embereket, 's a' város egy részét levegőbe akarja vettetni; de észre veszik, meggátolják szándékában, feladásra kényszerítik, 's egyik bástyára a' fejer zászlót felütik, honnan egyszersmind feladás jeleül fegyverek és ágyuk is lehullanak. Az ostromlók nem szűnnek kiáltani: „Le a' hídakkal!“ Egy lövő jukból egy czédola nyujtatik-ki, melyben magát a' garnizon általadásra ajánlja, oly feltétel alatt, hogy hadit isztességgel elmelessen, és a' bastilla egy védelmezője se bántassék.

„Semmit se“ kiált a' zabolátlan sokaság. A' tiszt ki a' czédolát általadta ajánlja a' fegyver lerakását, ha életeknek kedveznek: „Éreszszétek-le a' hídakat“ kiáltják a' legelől lévőök, „'s nem lesz semmi sérelmetek!“ Ekkor a' kapuk kinyittattak és a' hídak leeresztettek. A' sokaság vizatartoztathatlanúl

nyomúl-bé, és a' Svajtzereket, invalidokat sorba állitva, 's a' fegyvereket lerakva találja. A' bényomuló csoportok elején lévő katonák és polgárok meg akarják menteni a' kormányzót és garnizont, de az utolsó szembeszállás, a' sok halottak és a' közötté lévő gyülevész emberek által a' vakdühösségig felingerelt nép, nem hallgat az okosság szavára; két katonatisztek lesznek dűhe legelső áldozatává; mindjárt ezután De-launay kormányzót szidalom 's verés között egy lámpásra felakasztják. A' vitéz Elie és Hulin hijába oltalmazták a' lehetőségig, hijába igyekeztek a' sokaságon által vezetni. Éppen így gyilkoltattak-meg sok svajtzerek és invalidok is. „Adják-ki nekünk őket, ők polgártársaikra tüzeltek, megérdemlik az akasztófát“ így kiált a' felboszszanakodott népcsoport. A' bastillai Major, Delosme is elesett a' dühösök csapásai alatt. A' már zabolátlanná lett nép a' megöletett négy tisztek fejét karókba szurja, 's diadallal hordozza az útszákon, ezt kiáltva: „Szabadság! szabadság! halál az önkénynek!“ Szemlélők viszhangozzák: „Szabadság!“ vagy elfordítják szemeket az irtóztató látványtól. A' bastilla más két tisztjei Miray és Persan az útszákon agyon lövetnek, de a' gárdák megtudták menteni az invalidokat és svajtzereket a' nép dühétől.

A' csuda gyermek.

Az úgy nevezett csuda gyermekekről képzetten az emberek rendszerent egy előítéletet szoktak egybekötni. Azt tartják t. i. 's nem is egészen alaptalanul, hogy a' nevelés ily üvegházi plántáji, ha későbbre az élet mostoha levegőjére kitétetnek, rendszerent a' mindennapi közönségességre süjednek-le. De a' hol egy finomabb organisatiót maga a' természet hoz idejejelőtti virágzásra, ott méltán örvendhetni az emberiség ezen dicső újtehetségeinek, mert hogy ily plánták gyakran a' legszébb ért gyümölcsöket termik, tapasztalás bizonyítja, 's a' *Chrichton*, *Pico di Mirandola*, *Newton*, *Mozart*, 's több mások példái elégségesek minden előítéleteket eloszlatni. A' természet ezen kedveltjei közé tartozik minden kétségen kívül *Puglissi Jó'sef* is egy jelenleg 8 esztendős gyermek, ki mint egy két esztendő óta Olaszország bámúlását méltán magára vonta. *Jó'sef* egy kesztyücsináló fija Palermóban. Ez előtt két esztendővel, tehát hat esztendős korában, adta rendkívüli talentumának első próbáját. A' gyermek t. i. attya boltjában játszott midőn egy kereskedő belépven egy rakás kesztyüt vásárlott különböző árron, az öreg iró eszközöket hozott elő az ársziveség felvetésére, midőn, a' gyermek eléállván, az szükségtelen, monda mivel a' kívántató summa ennyit 's ennyit teszen. Azon kérdésre ki tanította őtet erre? azt felelte: senki sem; szoros felvetés

títán a' gyermektől mondott szám tökéletesen igaznak találtatott. Az elbámúlt atya ezen pillantattól fogva nem szünt-meg gyermeke rendkívüli talentumát mind újabb 's nehezebb feladatok által próbálgatni, melyeket ő mindég a' legpontosabban, 's lehető sebességgel megfejtett. A' dolog csak hamar közönségesse lett, 's a' csuda gyermeknek mindenfelé híre futamodott. Attya ötet *Cataneába* vitte, hol siciliai V. Károly előtt halattatta; által utazott vele *Nápolyba*, 's mindenütt dicsőséget 's gazdag jutalmat aratván, végre múlt esztendő Novemberében *Rómába* vitte. Itt a' szent atya hámúlá ötöt, 's egy nagy arany monetát ada neki, mely már 5-dik azoknak sorában melyek e' csuda gyermeknek mejjén egy arany és ezüst keresztet képeznek. A' legszerencsésebben, 's csudálatosabban van ezen gyermeknek feje alkotva minden számítást mesterségre; a' legcsekélyebb feladattól kezdve a' legfelsőbbekig: de az ő genieje különösen abban áll, hogy erejének tökéletes öntudatjával bír, 's azt a' legnagyobb tisztasággal 's egészen meglepőleg tudja használni. Így p. o. igen tisztán megtudja mondani miben áll valamely kérdésnek tulajdonképeni nehézsége, 's íri módon tudja ő azt oly könnyen 's egyszerre felfejteni, és mind ezek a' legkisebb tudományos előismeret nélkül, mivel a' gyermek sem írni sem olvasni nem tud, „a' számokat“ kivéve. Mind ezek arra mutatnak, hogy ezen csuda gyermekben a' számvetési tudomány

mintegy újba van születve, 's eszébe juttatják az embernek a' bölcsesség hajdoni Isten-néjét, ki attyának fejéből egészen felkészülve szökött-ki. Az ő mindig tökéletes feleletjei sebessége sokkal inkább függ a' feltett kérdés tisztaságától mint nehézségétől, 's ő nem csak a' példák megfejtése által vonta magára a' köz bámúlást, hanem egyebekben is mindenütt kitetszőleg tündököl rendkívül tiszta eleven esze. Közelebbről *Rómában* valaki a' többek közt azt kérdé tőlle: Ha a' „*Tiberisben ennyi 's ennyi víz van, nyolcz ember mennyi idő alatt meri ki azt egészen?*“ — A' gyermek elmosolyodék 's villám sebességgel azt kérdé: „*De mennyit merit egy ember egy nap, vagy egy óra alatt?*“ És miután a' megpirult kérdő hibáját jóvát tette, kevesebb mint 3 minutum alatt, készen volt a' legpontosabb felelet, mely sok milliókra ment. Más két kérdések oly zavarosok 's homályosok valának, hogy azokat akár-mint forgatták; senki sem érthette; sok idő veszett el e' zavaros kérdések magyarázgatásában 's midőn tisztába még sem hozhaták, a' gyermek a' jelenlévők igen nagy örömkö-re, 's helybehagyást jelentő kiáltásaik közt így szólla: „*En az adott kérdéseket fel tudom fejteni, de ti nem tudtok kérdezni.*“ Beszélük, hogy egykor két *nápolyiaknak* azon kérdésére: mennyit teszen 2×2 azt felelte = „*400 mert $2 \times 2 = 4$, ti pedig uraim vagytok a' czifrák.*“ Külsője ezen csuda gyermeknek nem sokat jelentő, hala-

vány, szőke, kék szemű, közép termetű, 's nem igen erős testalkotásu lévén sem nagy elmebeli könnyűséget, sem eleveiséget nem mutat. Még szemei sem fénylők vagy elevenek, de tekintete szelid, okos 's csendesen béható. Azonban egészen más képet vált ő, mihelyt valami feladat gyermeki elfogódatlanságából felébreszti. A' méj gondolkodás töstént látható lesz homlokán; ábrázat vonásai sokat jelentőkké válnak, 's szemei rendkívüli erőt sugárzanak. — Magaviselete könnyű, természetes, 's oly jó szívre mutató hogy lehetetlen ötlet látva éppen úgy nem szeretni mint bámulni. — Ki nem örvendene egy ily rendkívüli tüneménynek, 's nem méltán remélhetni é hogy ezen csuda gyermek emberkort érve a' tudományok határait fogja szélesíteni 's az emberiségnek dicsőssége 's kevélysége lesz.

Ú j s á g.

Azoknak, kik a' magyar kettős betűk helyett egyes jegyeket vettek-fel kéziratjaikban, örvendeztetésükre, azoknak, kik ez újítást jóváhagyják ugyan, de még eddig elé nem követték, bátorításokra, 's végre azoknak, kik az egy egyes jegyek ellen vannak, újságul ezennel jelentjük, hogy a' kettős betűk helyett egyes jelekkel való élés, nem csak az erdelyi, hanem a' magyar országi kéziratokban is divatozni kezd. Ez utóbbinak

egyik bizonyossága az, hogy a' Maros Vásárhelyi Cassino számára járó országgyűlési tudósítások egyikében, egyes jegyeket használnak a' kettős betűk helyett. Ezen kívül pedig a' magyar tudós társaság igazgatóságának ezen esztendei jelentése 4-dik lapján ezt olvassuk: *A' nyelvtudomány osztálya pedig, az 1833-ban tartandó nagy gyűlés elejébe fogja adni javaslatát, a' kettős betűk helyett ajánlandó egyes jegyükről.*

Alól irtak, távol azon magokat elbizott önhi ségtől, hogy: e' jó következeseket magoknak tulajdonítsák, mint minden egyéb jónak kifejlődésében, úgy a' fenneb érdekléttben is, az egész nemzetének tartják a' dicséretet, 's magoknak csak egy részecskéjét tartják-még azon örömmek, melyet minden igaz magyar érez, midőn nemzetét akár mi kis jóban is haladni látja. Egyeseké legyen mindenben a' munka és haszon, a' dicsőség az egész nemzeté; így egymásra-irigykedés nélkül haladhatunk.

J. F. és

olvasó társai.

Közelebbi 1-ső szám alatti N. Társalkodóba né-mely igazítani való hibák: — 4-dik lapon alólról 3-dik sorban ép etük helyett olv. ép elük: 5-dik lapon alólról 4-dik sorban Por hány olvasd Kor hány; a' 6-dik lapon feljül kezdve 17-dik sorban réz csövel helyett olv. néz csövel, a' 9-dik lapon az utolsó sorban jeges bolt virág helyett olv. jeges bojt virág.